PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Hyvä hallinto ei ole vain lainsäätäjän viisautta vaan ennen kaikkea sitä, miten lakeja sovelletaan käytäntöön. **TOIMITUSJOHTAJA IGNACE COUSSEMENT, AGRICORD**

VÄITÖS

Uutta tietoa suomenpystykorvien epilepsiasta

Helsingin yliopistossa tehdyn väitöskirjan mukaan 5,3 prosenttia suomenpystykorvista sairastaa epilepsiaa. Urokset ovat narttuja alttiimpia sairastumaan. Tulokset perustuvat vuosina 2003–2004 kerättyihin yli 2 000 koiran tietoihin.

Ranno Viitmaa selvitti väitöskirjassaan, että epilepsiakohtaukset alkavat suomenpystykorvilla noin kolmevuotiaina. Kohtauksia on keskimäärin kolme vuodessa, ja ne kestävät noin 12 minuuttia.

Epilepsiaa esiintyy suomenpystykorvilla useammin kuin koirilla keskimäärin. Rodulla epilepsian perinnöllisyysaste on arviolta 0,22.

Suomenpystykorvilla esiintyy takaraivolohkojen epilepsiaa, joka on Viitmaan mukaan aiemmin kuvaamaton koirien epilepsian muoto. Viitmaan tutkimus arvioi myös epilepsian diagnoosimenetelmiä.

Epilepsiakohtaukset johtuvat aivosolujen epätavallisesta sähköisestä toiminnasta.

MT

DVM Ranno Viitmaa väittelee eläinlääketieteellisessä tiedekunnassa Helsingin yliopistossa 15.11. aiheenaan "Idiopaattisen epilepsian esiintyminen suomenpystykorvalla". Tutkimus kuuluu pieneläinten sairauksien alaan.

Yhdeksäsluokkalaisten oppimistaidot heikentyneet

Peruskoulun yhdeksäsluokkalaisten oppimaan oppimisen taidot ja koulunkäyntiä koskevat asenteet ovat heikentyneet selvästi vuodesta 2001.

Helsingin yliopiston Koulutuksen arviointikeskus on arviointitutkimuksessaan verrannut oppimistaitoja ja koulunkäyntiä koskevia asenteita vuosina 2001 ja 2012.

Vuoden 2012 tuloksissa kaikki osaamisalueet eli päättelytaito, matemaattinen ajattelu ja luetun ymmärtäminen olivat heikentyneet vuoden 2001 tuloksiin verrattuna.

Oppimistaitojen heikentyminen näkyy myös koulumyönteisten asenteiden selvänä vähentymisenä. Koulukielteiset asenteet ovat vahvistuneet jonkin verran.

Tytöt suoriutuivat osaamistehtävistä poikia paremmin kaikilla kolmella osaamisalueella, tosin lasku oli heillä ollut hieman voimakkaampaa kuin pojilla osassa tehtävistä.

Maan eri osien ja koulujen väliset osaamiserot olivat vähäiset. Koulujen väliset erot eivät ole kasvaneet, mutta yksilöiden ja luokkien väliset erot ovat. Tulokset ovat heikentyneet myös niin parhaiten kuin heikoiten menestyneiden suorituksessa.

Mitä koulutetumpia oppilaiden vanhemmat olivat, sitä paremmin oppilaat suoriutuivat tehtävistä.

Tutkimukseen osallistui noin 7 800 yhdeksäsluokkalaista 65 kunnan 82 koulussa 2011.

MT

SANA SUNNUNTAIKSI

Jeesus sanoo: "Silloin taivasten valtakunta on oleva tällainen. Oli kymmenen morsiusneitoa, jotka ottivat lamppunsa ja lähtivät sulhasta vastaan. Viisi heistä oli tyhmää ja viisi viisasta. Tyhmät ottivat lamppunsa mutta eivät varanneet mukaansa öljyä. Viisaat sitä vastoin ottivat lampun lisäksi mukaansa öljyastian. Kun sulhanen viipyi, heitä kaikkia alkoi väsyttää ja he nukahtivat. Mutta keskellä yötä kuului huuto: 'Ylkä tulee! Menkää häntä vastaan!' Silloin kaikki morsiusneidot heräsivät ja panivat lamppunsa kuntoon. Tyhmät sanoivat viisaille: 'Antakaa meille vähän öljyä, meidän lamppumme sammuvat.' Mutta viisaat vastasivat: 'Emme me voi, ei se riitä meille kaikille. Menkää ostamaan kauppiailta.' Mutta kun he olivat ostamassa öljyä, sulhanen tuli. Ne, jotka olivat valmiit, menivät hänen kanssaan häätaloon, ja ovi suljettiin. Jonkin ajan kuluttua toisetkin saapuivat sinne ja huusivat: 'Herra, Herra, avaa meille!' Mutta hänen vastasi: 'Totisesti, minä en tunne teitä.' Valvokaa siis, sillä te ette tiedä päivää ettekä hetkeä." (Matt. 25:1–13)

Öljyä lamppuun

Ensi sunnuntaina vietetään valvomisen sunnuntaita, joka kehottaa meitä hengellisesti valvoen odottamaan Kristuksen paluuta.

Päivän evankeliumina olevassa Jeesuksen vertauksessa ei kuitenkaan valvota vaan nukutaan. Jeesus vertaa taivasten valtakuntaa hääjuhlaan, itseään sulhaseen ja seuraajiaan sulhasta odottaviin morsiusneitoihin. Morsiusneitojen palavat lamput kuvaavat uskoa Jeesukseen.

Vertauksen morsiusneidot jakautuvat viisaisiin ja tyhmiin. Sulhasen viipyessä sekä viisaat että tyhmät nukahtavat kesken odotuksen.

Jouko Ala-Prinkkilä

Viisaat ovat kuitenkin varautuneet sulhasen viipymiseen ottamalla mukaansa lampun lisäksi öljyastian. Tyhmät puolestaan eivät ole varautuneet sulhasen viipymiseen eikä heillä ole öljyastiaa.

Niinpä tyhmiä kohtaa öljykriisi sulhasen viimein saapuessa. Sammunein lampuin ei kannata mennä vastaanottamaan sulhasta. Viisaat puolestaan menevät lamput palaen sulhasta vastaan ja pääsevät hänen mukanaan häätaloon.

Vertauksen taustalla on jo ensimmäisten kristittyjen kokemus siitä, että Kristuksen paluu viipyy odotuksiimme nähden. Ensi sunnuntain toisessa lukukappaleessa (2. Piet. 3:8–14, 16) paluun viipymistä selitetään seuraavalla tavalla: "Älkää, rakkaat ystävät, unohtako tätä: Herralle yksi päivä on kuin tuhat vuotta ja tuhat vuotta kuin yksi päivä. Ei Herra vitkastele täyttäessään lupaustaan, vaikka hän joidenkin mielestä on myöhässä. Päinvastoin: hän on kärsivällinen teitä kohtaan, koska ei halua kenenkään tuhoutuvan vaan tahtoo, että kaikki kääntyisivät." Kristuksen paluun viipyminen johtuu siis hänen armollisuudestaan meitä kohtaan.

Valvomisen sunnuntai rohkaisee meitä odottamaan kärsivällisesti Kristuksen paluuta. Tällaiseen odotukseen kuuluu se, että uskon lamppua täytetään säännöllisesti öljyastiasta.

Apostolien teoissa (Apt. 2:42) kerrotaan, millaisesta öljyastiasta ensimmäiset kristityt ammensivat öljyä lamppuihinsa: "Seurakunta kuunteli ja noudatti uskollisesti apostolien opetusta. Uskovat elivät keskinäisessä yhteydessä, mursivat yhdessä leipää ja rukoilivat."

Mekin saamme ammentaa öljyä lamppuumme rukouksesta, ehtoollisesta, keskinäisestä yhteydestä sekä Raamattuun tallennetuista apostolien opetuksista. Silloin olemme valmiita uskossa vastaanottamaan luoksemme tulevan Kristuksen.

Käytännöllisyys vie pitkälle kehitysyhteistyössä

Maaseudun kehityshankkeiden suomalaiskummeja motivoi nähdä, miten pienin rahallisin panoksin voidaan saavuttaa näkyviä muutoksia.

FFD

Tansanian puutarhaliiton toimitusjohtaja Jacquelinde Mkindi (keskellä) on saanut varsinkin sansibarilaiset naiset innostumaan vihannestuotannosta.

"En olisi ikinä voinut uskoa, kuinka vähällä saadaan noin paljon aikaan", toteaa Puutarhanaisten puheenjohtaja vantaalainen **Leena Luoto**.

Savotta metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Rauno Karppinen** painottaa, että tärkeintä on tehdä töitä "saappaat savessa" ja havainnoida avoimesti, mitä toiset tarvitsevat.

Yläsavolaisella Savotalla on menossa kolmas vuosi yhteistyötä Vietnamissa kahden maakunnan metsäosuuskuntien kanssa.

"Siellä oli alkuun kovasti taipumusta pitää palavereita ja seminaareja. Jouduin vähän vänkäämään sitä, että pitää mennä viljelijöiden kanssa metsään katsomaan, miten puita mitataan."

"Kaverit ovat lähteneet antaumuksella mukaan, mikä on osoittanut, että yhdessä päätetylle toimintatavalle oli tarvetta."

Luoto on toiminut vajaat kaksi vuotta Tansanian puutarhaliiton (TAHA) kummina Sansibarin saaren vihannesyrittäjille.

"Kyllä alku oli hankala. Sansibarilla oli totuttu amerikkalaisten (virallisen kehitysavun) isoihin rahoihin. Meitä pidettiin alkuun vain pienenä lillukkana."

"Se, että lähtee sinne konsultin tai poliitikon asenteella, ei toimi. Pitää olla oikeasti itse tehnyt niitä töitä, jotta voi keskustella ihmisten kanssa heidän arjessaan", hän painottaa.

Karppinen jakaa kokemuksen: toimistobyrokraattien sijaan hän on kannustanut osuuskuntia etsimään neuvojiksi nuoria metsäammattilaisia, joita onneksi löytyy Huen yliopiston korkeatasoisen opetuksen ansiosta.

Käytännöllisyys imee uusia jäseniä

Vastakumppanin aito tarve ja muutoksenhalu on Leena Luodon mukaan onnistumisen avain.

Sansibarilla viljelijät havaitsivat parantuneiden satojen ansiosta tulojensa nousun, mikä tuntui niin perheiden omassa ravitsemuksessa kuin mahdollisuuksissa kehittää tuotantoa edelleen. Satoihin vaikutti etenkin paikallisiin oloihin sopivien siementen ja viljelymenetelmien valinta.

TAHA:n kanssa suunnitellaan nyt jatkohanketta, jonka tavoitteena on saada menestyvien hotelliketjujen sisäänostajat ostamaan paikallisia kasviksia. Lisäksi hankkeessa mietitään energiankäyttöä.

Sekä TAHA että vietnamilaiset Thua Thien Huen ja Quang Trin metsäosuuskunnat ovat saaneet hankkeen aikana uusia jäseniä.

Etiopialaiset Bahir Darin ja Deha Ansitin maito-osuuskunnat saivat loppukesällä kummeiksi Lammin-Tuuloksen tuottajayhdistyksen.

Vietnamissa jo se, että hajanainen metsätaloutta harjoittavien viljelijöiden joukko löysi toisensa ja järjestäytyi on ollut Karppisen mukaan tärkeä onnistuminen. Neuvonnalla on tuettu sekä yhteistoimintaa että metsänhoitoa.

Tämän vuoden alusta alkoi kolmas vuoden mittainen hanke, jossa keskitytään kestävän liiketalouden suunnitteluun ja sertifointiin.

"Sahat tarvitsevat siellä sertifoitua puuta, joten osuuskunnat tähtäävät nyt PEFC:hen."

Kummi toimii, FFD hoitaa paperit

FFD:n ja Agricordin toimintamalli on molempien kummien mielestä kustannustehokas.

"Tässä ei käy niin kuin suomalaisessa terveydenhuollossa, että paperityöt vievät enemmän aikaa kuin potilaan hoito. Tiina Huvio on rautainen ammattilainen kehitysavussa ja hoitaa hankkeisiin tarvittavan byrokratian", sanoo Leena Luoto.

Myös Rauno Karppinen kiittelee, että varsinkin raporttien laatiminen on helpottunut sen jälkeen, kun FFD:lle palkattiin päätoimiseksi työntekijäksi viime keväänä. Se, mitä hän toivoisi vielä enemmän, on suomalaishankkeiden keskinäistä yhteydenpitoa.

"Ettei turhaan tehtäisi samoja virheitä, mistä toiset ovat jo oppineet", hän perustelee.

Oikeisiin hommiin keskittyminen on tärkeää myös kummille itselleen. Vaivasta saatu rahallinen korvaus ei riitä korvaamaan sitä ajan menetystä, joka aiheutuu puutarha-alalla yrittäjänä työskentelevälle Luodolle ja mhy:n toiminnanjohtajalle.

"Kun itse kullakin on täällä kotimaassa paljon omaa työtä, niin kehityshankkeessa on paljon yhteydenpitoa, joka tulee sen päälle", sanoo Karppinen.

"Mutta parasta on se, että ihmiset siellä on tulleet kavereiksi. Perhekin on ollut matkoilla mukana."

KAIJALEENA RUNSTEN

Yhteistyö antaa pontta vaikuttamiseen

Maaseudun kehitysverkoston, Agricordin, toimitusjohtaja **Ignace Coussement** iloitsee siitä vahvistumisesta, jota ammatillinen yhteistyö antaa kehitysmaiden maaseudun ihmisille.

Poliittinen ja taloudellinen tasapaino on elinkeinojen kehittymisen perusta. Mutta viljelijät ja pienyrittäjät tarvitsevat myös neuvotteluvoimaa tuotteidensa markkinointiin ja toisaalta yhteishankintojen tuomia parempia toimitusehtoja.

"Monessa demokratialtaan nuoressa maassa antaa kummasti uskottavuutta, kun voit osoittaa olevasi etujärjestön vaaleilla valittu luottamushenkilö. Kun vielä pystyt näyttämään, että järjestölläsi on yhteistyötä muiden maiden vastaavien järjestöjen kanssa, se lisää vaikutusta", Coussement sanoo.

"Hyvä hallinto ei ole vain lainsäätäjän viisautta vaan ennen kaikkea sitä, miten lakeja sovelletaan käytäntöön."

Hän piipahti Helsingissä MTK:n ja suomalaisen kehitysjärjestön FFD:n vieraana lokakuussa paluumatkallaan Burmasta (entinen Myanmar).

"En ollut uskoa, miten nopeasti viljelijöiden ja muiden elinkeinojen järjestäytyminen on edennyt", hän viittaa maan vähittäiseen avautumiseen, joka alkoi pari vuotta sitten.

Agricord onkin seuraavaksi aloittamassa Burmassa kaksivuotista kehityshanketta maaseudun työväkeä ja pienviljelijöitä edustavan etujärjestön kanssa. Myös Suomessa ulkoministeriö valmistelee kahdenvälisen kehitysavun aloittamista Burmassa.

"Solidaarisuutta parhaimmillaan"

Agricordin keskeinen ajatus on viedä perheviljelijöiden ja maaseudun muiden asiantuntijoiden osaamista köyhiin maihin. Tähän mennessä hankkeita on 14 kehitysmaassa.

"Tämä ei siis ole vain poliittista puhetta vaan mitä suurimmassa määrin käytännön tekoja, kansainvälistä solidaarisuutta parhaimmillaan", Coussement innostuu.

Maa- ja metsätalous ovat tunnetusti useissa kehitysmaissa edelleen tärkein työllistäjä, koska suurin osa väestöä asuu maaseudulla. "Sitä myös harjoitetaan usein niin, kuin sitä on aina tehty, jolloin se on hengissä säilymistä", luonnehtii **Tiina Huvio**, Agricordiin kuuluvan suomalaisen kehitysjärjestön, FFD:n, koordinaattori.

Väestön kasvaessa ja ympäristöön liittyvien haasteiden kuten ilmastonmuutoksen tuoman kuivuuden lisääntyessä pienimuotoinen viljely perinteisin menetelmin on enemmän köyhyysloukku kuin varsinaista elinkeinotoimintaa.

KARI SALONEN

FFD:n Tiina Huvio sekä Ignace Coussement ja Paula Hokkanen Agricordista näkevät työssään, miten pienilläkin hankkeilla saavutetaan edistystä.

"Jotta asioita voidaan tehdä uudella tavalla, edellytetään ajattelun muutosta. Ihmisten rohkaistuminen vie aikaa", Huvio sanoo.

Hankkeita toteuttavat paikalliset tuottajien ja yrittäjien ryhmät ulkomaisen kummijärjestön tuella. Sosiaalinen ja ammatillinen järjestäytyminen ovat keskeinen osa prosessia.

"Suomalaiset kummit auttavat kehitysmaan kollegoja katsomaan asioita uudesta vinkkelistä. Miettimään kenelle tuotteita voitaisiin myydä, miten toimintaa voitaisiin kehittää ja mitä pitää vaatia hallinnolta."

KAIJALEENA RUNSTEN

KEHITYSJÄRJESTÖJÄ

Agricord ja FFD

Agricord on tuottajajärjestöjen kehitysmaaverkosto. **Siihen kuuluu** seitsemän eurooppalaista, yksi kanadalainen, yksi aasialainen ja yksi afrikkalainen kehityshankkeita harjoittava järjestö.

FFD (lyhenne englannista: Finnish Agri-Agency for Food and Forest Development) on MTK:n ja SLC:n, Pellervo Seuran ja ProAgrian kehitysjärjestö. **FFD saa** rahoituksensa pääosin ulkoministeriöltä.

Puutarhanaisten Tansanian hankkeen budjetti oli noin 32 000 euroa ja se kesti vuoden, uusi hanke on vireillä. **Savotalla Vietnamissa** on menossa kolmas vuosi noin 27 000 euron vuosibudjetilla.

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi.*

Sambian tuottajilla on hyvä veto päällä

Sambian tuottajajärjestö ZNFU on myönteinen poikkeus maansa talouselämässä, jossa on totuttu odottamaan valtion huolehtivan niin piensahojen puunsaannista kuin yksisektorin edunvalvonnasta, arvioi MTK:n kansainvälisten asioiden johtaja **Juha Ruippo**.

"ZNFU:lla tuntui olevan vetoa vaikka muille jakaa."

Hän vieraili Sambiassa muutama viikko sitten ulkoministeriön kehityspoliittisen toimikunnan ryhmässä. Sambia on Suomen pitkäaikaisia kehitysyhteistyön kohdemaita.

ZNFU:lla on yhteistyötä Varsinais-Suomen tuottajaliitolla ja Länsi-Suomen metsänomistajien liitolla FFD:n kautta hankkeet, jolla tuetaan järjestötyön kehittämistä ja metsäalan edunvalvontaa.

"Merkillepantavaa on kiinalaisten, eteläafrikkalaisten ja intialaisten merkittävä läsnäolo kaikessa teollisessa ja kaupallisessa liiketoiminnassa."

"Vaikka maatalous vastaa Sambiassa noin kolmanneksesta kansantuotetta, pienviljelijät ovat maaseudun runko ja valitettavasti samalla myös köyhyyden ilmentymä", hän kertoo.

"ZNFU on lisännyt jäsenmäärää, vaikka pienviljelijöiden jäsenmaksu korotettiin kuusinkertaiseksi", Ruippo toteaa hämmästyneenä.

Hän arvioi, että menestystä on järjestön demokraattisen päätöksenteon lisäksi avittanut maatalouteen suunnattu kehitysyhteistyö. Aikaisemmin ZNFU:lla oli hankkeita hollantilaisten ja norjalaisten kanssa. Nyt maa- ja metsätaloutta tuetaan mikroluottojärjestelmällä sekä Ruotsin ja Suomen valtioiden ja FFD:n sisarjärjestön Ruotsin tuottajien We effect:in puitteissa.

Ruippo kertoo myös, että Sambia on avaamassa Helsinkiin oman suurlähetystön.

"Kun nyt tähtäimessä on siirtyä kehitysavusta enemmän taloudellisen yhteistyön suuntaan, tämä on yrityksiä ajatellen yksi asia, joka helpottaa kaupankäyntiä."

Toistaiseksi Sambialla – kuten myös Suomen muilla pitkäaikaisilla kumppanuusvaltioilla Namibialla, Tansanialla ja Mosambikilla sekä Etelä-Afrikan nopeimmin vaurastuvalla Botswanalla – on Pohjoismaissa vain yksi edustusto. Kaikilla se sijaitsee Tukholmassa.

KAIJALEENA RUNSTEN